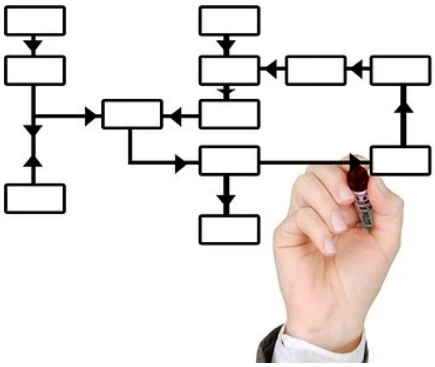
Toegevoegde waarde van onderzoek

Geplaatst op 3 februari 2021

Wat doet zorgorganisatie ActiVite op het gebied van onderzoek? En kunnen studenten Radicale Vernieuwing Waarde-vol Onderwijs® (RVWO, zie kader direct onder aan het artikel) daar een steentje aan bijdragen? Pieter de Jong (Directeur Intramurale Dienstverlening) en Marijke van Haeften (Programmamanager Dementie en voorzitter van de wetenschappelijke onderzoekscommissie) van ActiVite vertellen er meer over.

Twee jaar terug trad ActiVite als aspirant-lid toe tot het Universitair Netwerk Care-sector Zuid-Holland (UNC-ZH). Dit is een samenwerkingsverband van het Leids Universitair Medisch Centrum en twaalf zorginstellingen in Zuid-Holland, die samen via wetenschappelijk onderzoek de (intramurale) ouderenzorg willen verbeteren. Wat was de aanleiding voor ActiVite om lid te worden? Pieter de Jong: 'Een paar jaar terug zijn we gestart met behandeling van onze bewoners met dementie – vroeger kochten we behandeling in bij een andere organisatie. Maar het aantal behandelplaatsen groeide en we wilden de behandeling in eigen hand nemen. We zijn toen actief op zoek gegaan naar een specialist ouderengeneeskunde en hebben daarbij ook contact gezocht met het UNC-ZH. Binnen het netwerk wilden we onderbouwing vinden voor datgene wat de behandeldienst doet; deelname aan het netwerk biedt mogelijkheden tot verdieping van de zorg die we leveren. Om lid te worden, moesten we een aantal dingen doen. Zo moesten we opleidingsplaatsen realiseren voor specialisten ouderengeneeskunde. Dat is gelukt: in maart gaat basisarts Lieke van Eijk starten met de opleiding. Een mooie stap. Daarnaast werd er binnen ActiVite een wetenschappelijke onderzoekscommissie ingesteld."

Eigen onderzoeksagenda

Inmiddels is ActiVite volwaardig lid van het UNC-ZH. Dit netwerk heeft drie thema's voor onderzoek gedefinieerd: geriatrische revalidatie, kwaliteit van leven bij mensen met dementie en palliatieve zorg voor

mensen met dementie. Maar organisaties hoeven met hun eigen onderzoek niet per definitie aan te sluiten bij een van deze drie thema's, vertelt Marijke van Haeften. "We hebben de vrijheid om een eigen onderzoeksagenda op te stellen. Het netwerk is gericht op de langdurige zorg en we participeren actief in diverse onderzoeken die er lopen. Maar ActiVite heeft ook een grote thuiszorgtak en ziet juist veel uitdagingen in het langer thuis wonen. Voor ons zijn er twee grote thema's: langer thuis en welbevinden. Waarom? Omdat we zien dat de toekomst buiten de muren van het verpleeghuis ligt voor de meeste mensen. We vinden dat daar dan ook aandacht naartoe moet, door middel van praktijkgericht onderzoek."

Link met Expertisecentrum Dementie

ActiVite brengt de eigen onderzoeksthema's in het UNC-ZH in. Marijke: "Samen met zorgorganisatie Topaz hebben we het Expertisecentrum Dementie opgericht. Binnen dat centrum hebben we de ambitie om bepaalde onderzoeken te doen. Onlangs hebben we een lijst opgesteld van onderzoeksideeën. Die delen we met het netwerk. We gaan kijken hoe we op deze thema's kunnen samenwerken en samen de verdieping kunnen zoeken."
Marijke vertelt dat er onlangs vanuit het Expertisecentrum ook contact is gelegd met Desirée Bierlaagh, practor bij het CIV Welzijn & Zorg bij mboRijnland. "Zij wil ons waarschijnlijk helpen het project Beter Thuis met Dementie (een vakantieweek voor mensen met dementie en hun partner) te evalueren. Deelnemers aan het UNC-ZH vroegen al of ze iets in het wetenschappelijke stuk van de evaluatie konden betekenen. Dus mogelijk leidt dit tot een mooie samenwerking."

Vertaalslag nodig

Namens ActiVite is Verpleegkundig Specialist Ingrid Verzijl de verbindende schakel tussen het UNC-ZH en de eigen organisatie. "Zij hoort binnen het netwerk over lopende onderzoeken en over onderzoeksresultaten", vertelt Marijke. "En zij brengt deze informatie in onze eigen wetenschappelijke onderzoekscommissie in om te bekijken of we binnen ActiVite iets kunnen met deze resultaten." Marijke stelt dat het niet altijd heel eenvoudig is om de onderzoeksresultaten van de ene organisatie te vertalen naar de andere. "Ik denk dat het belangrijk is dat er meer aandacht komt voor de implementatie van resultaten. Stel, een organisatie heeft een goede interventie bedacht die in een bepaalde setting werkzaam bleek. Hoe zorg je ervoor dat deze interventie dan ook in een andere setting effectief kan zijn?"

Aandacht voor onderzoek in eigen organisatie

Marijke vertelt dat het ook belangrijk is om in de diverse geledingen van de eigen organisatie aandacht te hebben voor praktijkgericht onderzoek. "In de wetenschappelijke onderzoekscommissie is besloten om onderzoeksresultaten die de deelnemers in hun werk tegenkomen met elkaar te delen. Ook behandelaren en andere collega's roepen we op dit te doen. Verder is het thema 'onderzoeksresultaten' tegenwoordig een vast agendapunt tijdens het overleg van de beleids- en kwaliteitsmedewerkers. Zo willen we de aandacht voor de opbrengsten van onderzoek stap voor stap vergroten in de organisatie."

Onderzoekslijn en RVWO dichter bij elkaar brengen

Het UNC-ZH is een van de zes Academische Werkplaatsen Ouderenzorg die Nederland rijk is (zie kader). Het is de bedoeling dat mbo- en hbo-opleidingen ook aangesloten zijn bij deze werkplaatsen. Die aansluiting kan in de praktijk echter nog beter, denken Pieter en Marijke. “Studenten doen veel opdrachten en onderzoeken. Dat levert soms frisse inzichten op. Maar helaas belanden hun onderzoeksresultaten maar al te vaak in een la”, stelt Marijke. Pieter: “We willen gaan bekijken hoe dat anders kan. Bijvoorbeeld door de opdrachten en onderzoeken van studenten Radicale Vernieuwing Waarde-vol Onderwijs® (RVWO) direct te laten aanhaken bij de vraagstukken die in de organisatie leven. Dat vergroot de kans dat er een vervolg aan gegeven wordt.” Marijke: “Het zou mooi zijn, als we onze onderzoekslijn en RVWO dichter bij elkaar kunnen brengen.” Afgesproken is, dat er actief gekeken gaat worden hoe de onderzoekslijnen van de drie zorgorganisaties die de praktijk-leerroute RVWO uitvoeren (zie onderste kader) en het mbo- en hbo-onderwijs van RVWO verbonden kunnen worden.

OVER RVWO

Radicale Vernieuwing Waarde-Vol Onderwijs® vernieuwt het zorgonderwijs, zodat de zorg en ondersteuning duurzaam kunnen aansluiten bij de waarde(n) van mensen met een zorgvraag en hun naasten én zorgprofessionals hun werk met plezier doen. De praktijk-leerroute wordt uitgevoerd door zorgorganisaties ActiVite, DSV|verzorgd leven en Topaz. (Meer informatie over RVWO lees je in de RVWO-nieuwsbrief).

Klankbordgroep Onderzoek RVWO

Radicale Vernieuwing Waarde-vol Onderwijs® (RVWO) is actief op zoek gegaan naar verbinding met de drie zorgorganisaties op het thema ‘onderzoek’. Temeer, omdat de VU een groot (vervolg)onderzoek gestart is naar RVWO in december 2020 en dwarsverbanden van belang zijn. Marijke van Haeften is ook toegetreden tot de Klankbordgroep Onderzoek RVWO (zie ook dit artikel, de laatste vraag) .

Over de Academische Werkplaatsen Ouderenzorg

Nederland telt zes Academische Werkplaatsen Ouderenzorg; het UNC-ZH is er een van. Deze werkplaatsen voeren wetenschappelijk onderzoek uit in de verpleeghuiszorg en thuiszorg. Hiervoor werken onderzoekers, zorgverleners, ouderen en hun mantelzorgers, beleidsmakers en docenten van het wo, hbo en mbo samen aan concrete thema's, zoals het verbeteren van pijnbeoordeling bij mensen met dementie, het voorkomen van onvrijwillige zorg en het versterken van de inbreng van verpleeghuisbewoners en hun naasten. De academische werkplaatsen krijgen structurele financiering om hun onderzoek uit te voeren.

Interview: Mieke Hollander. Tekst: Femke van den Berg.

Meer artikelen over de thema's met trefwoorden:

Thema's: Vernieuwing onderwijs, Radicale Vernieuwing Waarde-vol Onderwijs®

Trefwoorden: ActiVite, Onderwijs, Onderzoek, Waarde-vol onderwijs Leiden